

SAOPŠTENJE 107/2024

Datum objave:
30.7.2024.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Jun 2024. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-jun 2024. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 220,0 miliona eura, što ukazuje na rast od 0,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 287,9 miliona eura, a **uvoz** 1 932,1 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 24,5%, a uvoz veći za 5,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 14,9% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 20,9%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)** u iznosu od 61,9 miliona eura (koje čine: Električna energija – 50,0 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 493,1 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 192,0 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (86,3 mil. eura), Bosna i Hercegovina (18,6 mil. eura), Švajcarska (16,9 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (324,8 mil. eura), Kina (229,1 mil. eura) i Njemačka (199,5 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

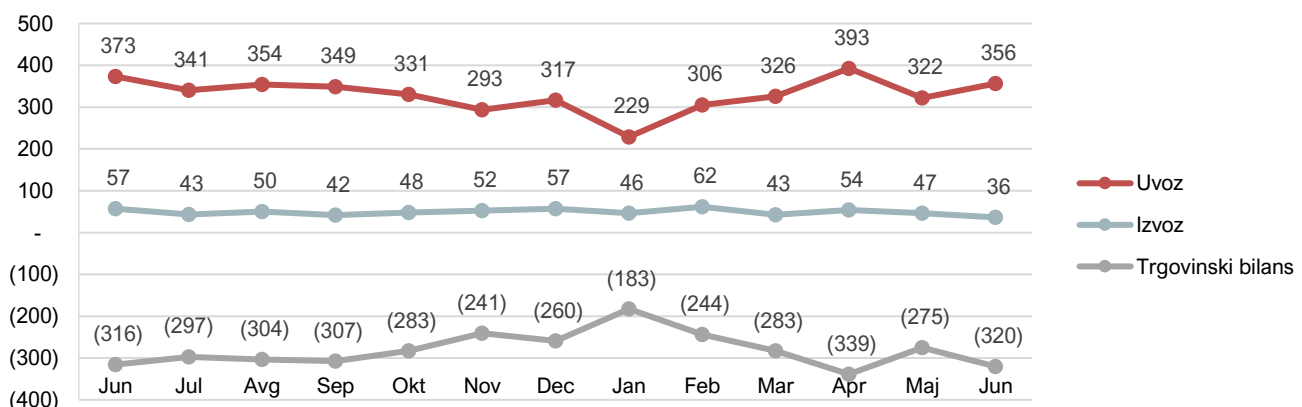

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2023				
Januar	214 745	87 742	302 487	-127 003
Februar	261 419	70 845	332 264	-190 574
Mart	350 051	60 423	410 474	-289 629
April	298 165	58 395	356 560	-239 769
Maj	327 770	46 572	374 341	-281 198
Jun	373 096	57 322	430 418	-315 773
Jul	340 612	43 341	383 953	-297 271
Avgust	354 063	50 424	404 487	-303 639
Septembar	349 160	41 737	390 897	-307 424
Oktober	330 849	47 757	378 606	-283 091
Novembar	293 385	52 484	345 868	-240 901
Decembar	316 811	57 289	374 100	-259 522
2024				
Januar	228 983	46 241	275 224	-182 741
Februar	305 510	61 728	367 238	-243 782
Mart	326 031	42 826	368 857	-283 205
April	392 873	54 063	446 936	-338 810
Maj	322 171	46 687	368 859	-275 484
Jun	356 481	36 381	392 862	-320 100

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Jun 2023		Jan-Jun 2024		Jan-Jun 2023		Jan-Jun 2024		Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	1 825 246	100,0	1 932 049	100,0	381 300	100,0	287 927	-1 443 946	-1 644 122
Evropa	79,6	1 452 966	80,1	1 546 718	91,7	349 683	91,3	262 848	-1 103 284	-1 283 870
EU-27	45,0	821 696	46,1	890 689	39,9	152 177	33,5	96 377	-669 520	-794 312
CEFTA ²	25,8	470 810	25,7	495 905	45,3	172 704	46,4	133 539	-298 106	-362 366
Afrika	0,3	6 073	0,4	6 979	0,5	1 984	0,4	1 292	-4 089	-5 687
Azija	17,0	311 157	16,9	325 672	6,7	25 578	7,4	21 249	-285 579	-304 423
Amerika	2,9	53 754	2,7	51 877	1,0	3 966	0,8	2 437	-49 788	-49 439
Okeanija	0,1	1 296	0,0	803	0,0	89	0,0	101	-1 207	-703
SAD	1,4	25 105	1,4	26 945	1,0	3 784	0,8	2 165	-21 321	-24 780
Kina	11,3	206 601	11,9	229 138	0,5	1 864	3,5	10 011	-204 737	-219 127
Rusija	0,3	4 874	0,2	3 145	0,0	118	0,1	312	-4 756	-2 833
Švajcarska	1,6	29 122	1,8	34 299	4,2	15 933	5,9	16 880	-13 189	-17 419
Japan	0,7	13 254	1,0	18 920	0,0	80	0,0	54	-13 174	-18 866
Turska	5,6	102 170	4,6	88 701	1,6	6 186	2,8	8 002	-95 984	-80 699
Brazil	0,5	9 139	0,5	10 126	0,0	5	0,0	1	-9 134	-10 125
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	17 004	0,9	17 783	0,1	467	0,2	472	-16 538	-17 311

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024
SVIJET	1 825 246	1 932 049	381 300	287 927	-1 443 946	-1 644 122
EU-27⁴	821 696	890 689	152 177	96 377	-669 520	-794 312
Austrija	23 270	20 783	7 174	1 639	-16 095	-19 143
Belgija	9 358	10 769	433	715	-8 926	-10 054
Bugarska	11 050	10 545	472	666	-10 578	-9 879
Češka	22 626	26 167	27 217	12 841	4 591	-13 326
Danska	6 881	10 119	4 873	4 737	-2 008	-5 382
Estonija	1 242	1 003	4	3	-1 238	-999
Finska	4 539	2 406	1	1	-4 538	-2 405
Francuska	43 301	53 639	620	2 907	-42 681	-50 732
Grčka	109 921	109 861	1 589	2 751	-108 332	-107 110
Holandija	31 897	39 729	1 203	715	-30 694	-39 014
Irska	4 226	6 190	3	24	-4 223	-6 166
Italija	117 671	112 861	11 848	7 744	-105 823	-105 117
Kipar	210	489	418	142	208	-347
Letonija	1 399	573	5	2 608	-1 394	2 035
Litvanija	2 380	2 527	3 598	690	1 218	-1 838
Luksemburg	579	570	14 472	10 619	13 893	10 049
Mađarska	15 032	12 973	4 768	1 313	-10 264	-11 660
Malta	38	35	193	142	155	106
Njemačka	169 820	199 537	8 548	8 297	-161 272	-191 240
Poljska	38 124	37 729	7 021	15 018	-31 103	-22 711
Portugalija	3 739	3 060	42	14	-3 697	-3 047
Hrvatska	100 807	114 416	2 808	2 987	-97 998	-111 429
Rumunija	19 856	17 034	752	458	-19 104	-16 577
Slovačka	6 439	7 220	46	18	-6 393	-7 201
Slovenija	25 322	34 171	50 198	16 265	24 876	-17 906
Španija	36 437	34 370	2 751	1 767	-33 685	-32 602
Švedska	15 533	21 914	1 118	1 295	-14 414	-20 619
CEFTA	470 810	495 905	172 704	133 539	-298 106	-362 366
Albanija	36 912	41 550	10 407	11 244	-26 506	-30 306
Bosna i Hercegovina	86 925	94 436	51 369	18 562	-35 556	-75 874
Moldavija	306	780	0	44	-306	-735
Sjeverna Makedonija	16 964	18 799	4 210	5 018	-12 754	-13 781
Srbija	315 729	324 808	97 249	86 348	-218 480	-238 460
Kosovo	13 974	15 532	9 468	12 323	-4 505	-3 209
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	532 740	545 455	56 419	58 011	-476 320	-487 444

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2024 Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2024 Jan-Jun 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 825 246	1 932 049	105,9	381 300	287 927	75,5
0 Hrana i žive životinje	346 993	355 405	102,4	18 531	20 877	112,7
00 Žive životinje	23 319	22 656	97,2	73	41	55,9
01 Meso i prerada mesa	73 612	78 356	106,4	11 938	15 111	126,6
02 Mliječni proizvodi i jaja	40 691	41 724	102,5	157	216	137,5
03 Ribe i prerađevine od ribe	15 002	15 437	102,9	61	6	9,7
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	48 570	46 654	96,1	491	397	81,0
05 Povrće i voće	53 129	56 874	107,1	3 240	2 563	79,1
06 Šećer proizvodi od šećera i med	9 092	9 161	100,8	440	225	51,1
07 Kafa čaj kakao i začini	28 911	30 396	105,1	1 247	1 284	102,9
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	16 487	14 681	89,0	668	850	127,2
09 Razni proizvodi za ishranu	38 179	39 465	103,4	215	183	85,2
1 Piće i duvan	69 988	72 900	104,2	12 968	16 435	126,7
11 Pića	53 319	55 332	103,8	12 968	16 435	126,7
12 Duvan i proizvodi od duvana	16 669	17 569	105,4	0	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	17 759	18 022	101,5	36 859	50 462	136,9
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 055	733	69,5
22 Uljano sjeme i plodovi	1 069	1 090	102,0	20	11	57,3
23 Sirovi kaučuk	92	145	157,8	0	1	139,7
24 Pluta i drvo	3 784	3 630	95,9	17 811	17 254	96,9
25 Celuloza i otpaci od hartije	36	7	20,4	561	664	118,5
26 Tekstilana vlakna i otpaci	514	404	78,5	114	141	123,5
27 Sirova đubriva i minerali	3 422	4 476	130,8	1 136	419	36,9
28 Mineralne rude i otpaci metala	1 483	695	46,9	15 965	30 937	193,8
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 360	7 574	102,9	198	302	152,5
3 Mineralna goriva i maziva	157 058	185 718	118,2	182 874	61 926	33,9
32 Kameni ugajl koks i briketi	591	640	108,4	4 415	4 024	91,1
33 Nafta i naftni derivati	134 694	149 325	110,9	6 665	7 867	118,0
34 Gas prirodni i industrijski	5 065	4 377	86,4	0	0	0,0
35 Električna energija	16 708	31 376	187,8	171 794	50 035	29,1
4 Životinjska i biljna ulja i masti	8 704	9 532	109,5	772	893	115,6
41 Životinjska ulja i masti	716	324	45,3	364	534	146,9
42 Čvrste biljne masti i ulja	7 906	9 151	115,7	219	104	47,8
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	82	57	70,1	190	254	133,9
5 Hemijski proizvodi	212 819	233 239	109,6	24 427	29 049	118,9
51 Organski hemijski proizvodi	2 753	2 018	73,3	69	38	55,1
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 092	2 366	76,5	1 662	3 823	230,1
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	19 895	22 568	113,4	33	17	50,2
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	95 443	107 827	113,0	20 531	20 764	101,1
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	41 546	47 227	113,7	449	586	130,5
56 Đubriva (osim sirovih)	3 048	2 916	95,7	5	5	112,8
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 017	2 513	83,3	76	163	213,9
58 Plastične mase u ostalim oblicima	21 247	21 996	103,5	335	395	117,8
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	22 779	23 808	104,5	1 266	3 258	257,2

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2024 Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2024 Jan-Jun 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	313 830	299 747	95,5	57 513	32 433	56,4
61 Koža proizvodi od kože i krzna	182	216	118,8	59	39	66,0
62 Proizvodi od kaučuka	15 088	14 901	98,8	54	18	33,2
63 Proizvodi od plute i drveta	23 872	21 533	90,2	2 901	2 772	95,6
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	27 370	27 187	99,3	227	184	81,2
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	16 630	13 933	83,8	317	166	52,4
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	81 266	82 024	100,9	2 867	2 699	94,2
67 Gvožđe i čelik	34 520	39 716	115,1	1 843	301	16,3
68 Obojeni metali	42 308	25 618	60,6	44 406	21 416	48,2
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	72 594	74 619	102,8	4 841	4 837	99,9
7 Mašine i transportni uređaji	437 588	493 070	112,7	24 995	56 876	227,5
71 Pogonske mašine i uređaji	7 203	15 821	219,6	434	1 382	300 ¹
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	31 566	39 995	126,7	4 776	3 493	73,1
73 Mašine za obradu metala	1 977	1 587	80,3	211	222	105,3
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	74 926	66 435	88,7	4 672	5 846	125,1
75 Kancelarijske mašine i za AOP	21 746	26 445	121,6	219	339	154,9
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	53 010	57 386	108,3	2 011	1 429	71,1
77 Električne mašine aparati i uređaji	75 816	81 417	107,4	3 091	2 634	85,2
78 Drumska vozila	158 165	191 968	121,4	5 876	7 852	133,6
79 Ostala transportna sredstva i opreme	13 179	12 017	91,2	3 705	33 679	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	256 718	261 675	101,9	16 161	18 977	117,4
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	13 230	14 112	106,7	88	262	296,2
82 Namještaj i djelovi	50 676	50 135	98,9	1 072	1 084	101,2
83 Predmeti za putovanja	7 480	7 503	100,3	66	575	300 ¹
84 Odjeća	58 738	61 206	104,2	2 502	5 797	231,7
85 Obuća	26 034	25 305	97,2	357	766	214,3
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	14 893	21 212	142,4	2 523	986	39,1
88 Fotoaparati časovnici	8 381	9 515	113,5	87	214	246,0
89 Razni gotovi proizvodi	77 284	72 686	94,1	9 465	9 293	98,2
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	3 789	2 742	72,4	6 200	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2024 Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2023	Jan-Jun 2024	Jan-Jun 2024 Jan-Jun 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 825 246	1 932 049	105,9	381 300	287 927	75,5
I Žive životinje i životinjski proizvodi	129 918	132 016	101,6	9 956	12 590	126,5
II Povrće	73 505	73 053	99,4	3 087	3 028	98,1
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	10 150	10 916	107,5	410	358	87,5
IV Pripremljena hrana pića duvan	223 913	231 510	103,4	19 036	22 540	118,4
V Mineralni proizvodi	184 503	218 832	118,6	194 414	83 011	42,7
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	188 187	209 634	111,4	24 025	28 584	119,0
VII Plastika guma i proizvodi od gume	66 136	69 068	104,4	2 442	2 479	101,5
VIII Sirove kože koža i krzno	9 436	8 781	93,1	1 232	1 453	118,0
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	27 955	25 422	90,9	20 712	20 046	96,8
X Materijali i proizvodi papirne industrije	30 754	27 964	90,9	3 018	2 981	98,8
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	71 141	71 658	100,7	2 859	5 985	209,3
XII Obuća kape i modni dodaci	29 247	28 572	97,7	397	779	196,4
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	59 158	55 167	93,3	2 876	2 740	95,3
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	12 213	6 361	52,1	10 279	4 467	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	150 453	141 055	93,8	56 620	36 707	64,8
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	262 187	284 608	108,6	15 414	15 360	99,6
XVII Vozila i prateća transportna oprema	175 039	209 722	119,8	9 688	41 648	300 ¹
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	28 283	34 973	123,7	2 707	1 213	44,8
XIX Oružje i municija	1 336	1 279	95,7	598	199	33,3
XX Razni proizvodi	91 623	91 338	99,7	1 462	1 746	119,4
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	109	120	110,3	68	13	18,6

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja. Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010,

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama,

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike, MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate,

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu,

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom,

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom,

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4, revizija, Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor dvije cifre – odsjek tri cifre– grupu četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod,

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)